

KAPITEL 1
PL OCH ANNA LUNDBERG
KORT LEVNADSBESKRIVNING

Källor är bl.a. anteckningsböcker och tidningsurklipp samlade av äldsta dottern Ruth

<i>PL (Petter Lenander) Lundberg</i>	<i>1853-1924</i>
<i>Anna Jönsdotter Lundberg</i>	<i>1864-1939</i>

PL Lundberg

Hans andra förnamn varierar i stavning i olika dokument Linander/Lenander/Leander. Själv kallade han sig PL.

Han växte upp i en fattig miljö i Hinneryd socken, (nuv. Markaryds kommun) utan några nära släktingar. Förutom mor, styvfar och halvbror. Han hade förmodligen ingen kontakt med sin far, som hade egen familj och emigrerade till USA då PL var 16 år. Hans morföräldrar var båda döda då han föddes. Modern hade en syster kvar i livet, men hon hade inga barn.

När han var 6 år gifte modern sig och två år senare föddes hans halvbror.

Väckelserörelsen kom till Hinneryd i slutet på 1850-talet. De första döptes där 1857. 10 år senare, då PL var 14 år, anslöt han sig till baptisten. Liksom modern, styvfadern och halvbrodern.

Han verkar ha haft en normal skolgång. Efter 6-7 år i skolan fick han högsta betyg (Berömlig) i svenska, religionskunskap och räkning. Betyget i religionskunskap anger att han nu hade nödvändiga förkunskaper för att genomgå nattvardsläsning. Det gjorde han inte. Han hade tidigare samma år blivit baptist och veckan efter skolavslutningen lät han döpa sig.

Den enda typ av arbete som erbjöds ute på landet vid den tiden var som dräng och det var sådana tjänster som PL tog. Han bodde dock hemma under denna tid.

Han visade ett stort intresse för barns utveckling och var lärare i småskolan en tid redan i tonåren. I några artiklar om honom sägs att han studerade på sin fritid. Några organiserade studier fanns knappast på landet vid den tiden, så det var nog självstudier som gällde.

Han var också djupt engagerad i arbetet i baptistförsamlingen.

PL var en utåtriktad person som hade lätt att knyta kontakter. Han var mycket duktig i att formulera sig i skrift på ett sätt som engagerade läsarna. Han publicerade sig flitigt i olika tidningar med religiös anknytning (Vecko-Posten) och dottern Ruth sparade dessa i en bok med tidningsurklipp. Samma förmåga att uttrycka sig i skrift tycks ha gått i arv i flera generationer till sonson och sonsonson.

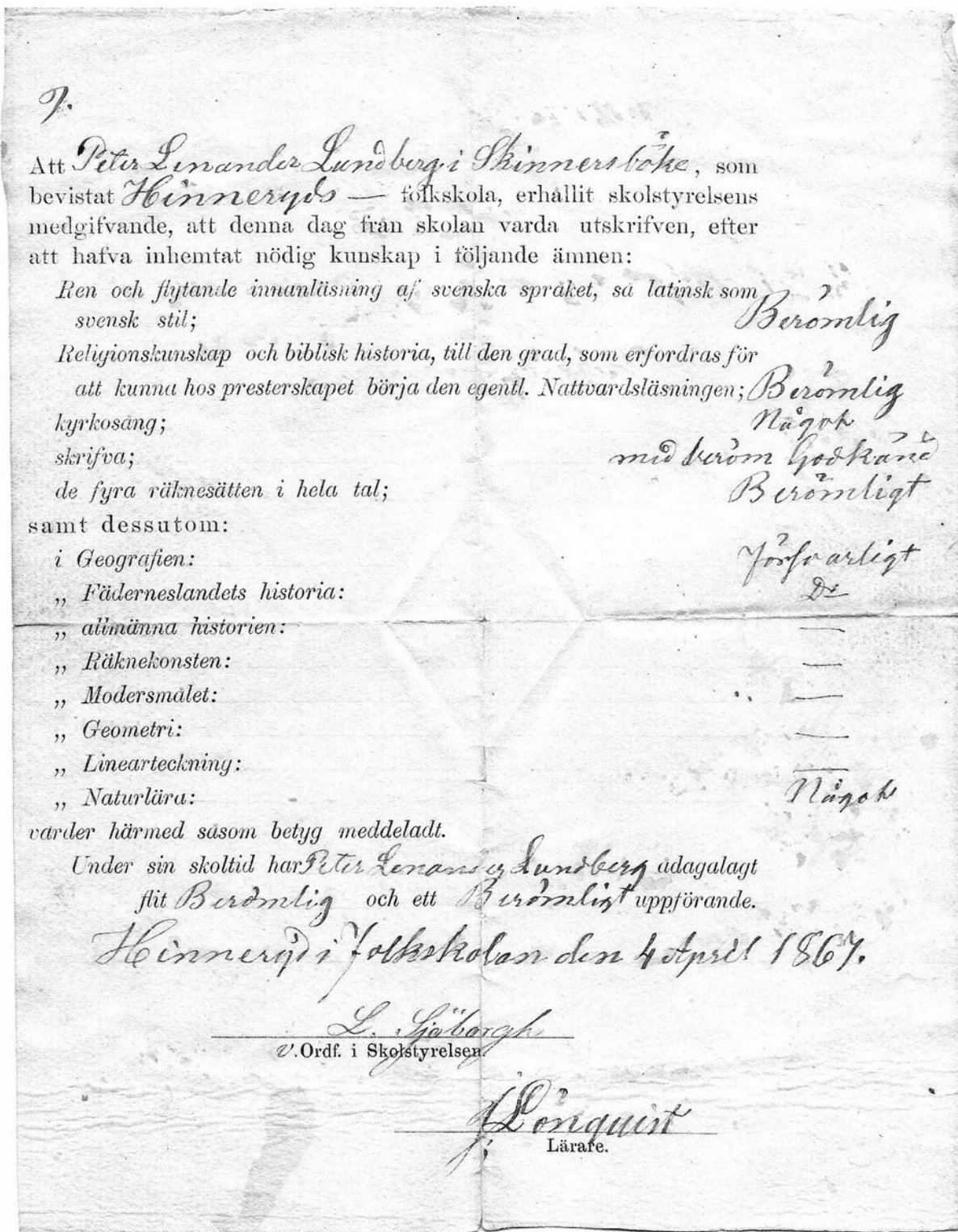
KAPITEL 1 - PL OCH ANNA LUNDBERG - KORT LEVNADSBESKRIVNING

Under åren 1877-1880 studerade PL vid Betelseminariet i Stockholm och utbildade sig till predikant.
Fotot är taget i Stockholm 1879 då han var 25 år

Efter utbildningen på seminariet blev han anställd av Södra Sveriges Söndagsskole- och Ungdomsförbund med placering i Skåne och där hade han sitt verksamhetsområde som söndagsskolmissionär hela sitt liv.

Då han bosatte sig i Ullstorp visste han förmodligen inte, att hans far kom från Östra Hovby, som ligger bara 85 km därifrån. Och att han hade kusiner som bodde i Östra Hovby.

P Ls avgångsbetyg från folkskolan

KAPITEL 1 - PL OCH ANNA LUNDBERG - KORT LEVNADSBESKRIVNING

Anna, född Jönsdotter kom från en välbärgad bondesläkt i Ullstorp. Hennes far Jöns Jönsson var med och startade baptistförsamling där. Hennes släkt är väl dokumenterad.

Hon var nr 4 i en syskonskara på sju. Fyra av dessa dog som spädbarn, så hon kom att växa upp med två äldre syskon.

Under uppväxten fick hon förmodligen arbeta på gården, även om de också hade både piga och dräng där.

Hon gifte sig 1886, 22 år gammal, med den 11 år äldre Peter Lenander. De hade träffats genom baptistförsamlingen, som Annas far Jöns var engagerad i och varit med om att starta i Ullstorp. Det skiljde också mycket i livserfarenhet mellan de två. Anna hade inte rört sig mycket utanför socknen medan PL hade rest mycket och träffat mycket folk, även i de högre samhällsklasserna.

Efter Peters död 1924 levde hon som änka i 15 år. De sista hos dottern Ruth på gården i Rya (Hörja).

Bostaden Ullstorp 7:2 med adress Ullstorpsvägen 71, Önnestad. Hit flyttade PL och Anna 1886, strax efter de gift sig. De hyrde en lägenhet i huset och här levde Anna kvar även efter PLs död. 1933 flyttade hon till dottern Ruth i Hörja.

Gården, som var byggd 1868 var stor, över 100 har. Ekonomibyggnaderna brann 1939 och byggdes inte upp efter det. Huset ägdes av Per Jeppsson, svärfar till en kusin till Ruth.

KAPITEL 1 - PL OCH ANNA LUNDBERG - KORT LEVNADSBESKRIVNING

Anna och PL fick 5 barn:

- Emil 1888-1895 Dog i lunginflammation 7 år gammal
- Ruth Teodora 1890-1972 Gifte sig med lantbrukaren Aron Johansson i Hörja. Där levde hon sedan hela livet. Ruth och Aron fick 6 barn.
- Ellen Jeanette 1891-1983 Gifte sig med Georg Johansson, bror till Aron i Hörja. Bodde granne med Ruth hela livet. Ellen och George fick 5 barn
- Gunnar Emanuel 1893-1992 Utbildade sig till ingenjör och emigrerade till Chicago. Träffade där Ellen (Ella) Larsson som han gifte sig med. De fick inga barn. Efter sin pensionering flyttade de till S:t Petersburg i Florida.
- Martin Ragnar 1895-1964 . Han flyttade till Norrland och utbildade sig till kronojägmästare Bodde i Dorotea i Lappland från 1934 till sin död 1964. Han och hustrun Berta fick 2 barn.

PL och Anna var måna om att barnen skulle få utbildning vilket inte var så vanligt vid den tiden. Främst var det söner som fick en högre utbildning. Döttrarna, i varje fall Ruth, fick sin utbildning i vävning och handarbete vid slöjdskolan i Vinslöv.

Anteckningar från Ruth visar, att familjen var tidig med ny teknik. Man hade telefon i huset redan 1903 (kanske tillsammans med Jeppsson, ägarna till huset där de bodde). Radio skaffade man också tidigt – innan döttrarna i Hörja fick det.

PL dog 71 år gammal efter komplikationer i samband med en njuroperation och prostataförstoring. Ett testamente skrevs bara två dagar innan han dog.

Utdrag ur testamentet:

..... den överlevande ska sitta i orubbat bo såvitt den förbliver ogift. Efter bådas död ska 10% tillfalla 4 olika organisationer inom missionen: (Ullstorps Baptistförsamling, Södra Sveriges Söndagsskole- och Ungdomsförbund, Svenska Baptistmissionen och Betelseminariet i Stockholm).

I bouppteckningen efter Annas död 1939, kan man se, att familjen varit välbärgad. Hon efterlämnade ca 26.000 kr (motsvarar ca 715.000 kr år 2021). Det är något förvånande eftersom arbetet som söndagsskolmissionär inte kunde ha varit så välavlönat. Del av pengarna var troligtvis väl förvaltad arv från Annas familj.

Då PL dog var Anna 60 år. Döttrarna var gifta och bodde båda två i Hörja, sonen Martin bodde i Norrland och sonen Gunnar hade emigrerat till USA tidigare samma år. I Ullstorp hade hon släkt, bl.a. sin syster och bror. Hon bodde kvar i samma hus som tidigare. Ekonomiskt var det nog inga större problem.. Det fanns en allmän pensionsförsäkring i Sverige sedan 1913, som gav en del intäkter, troligen inte tillräckligt att leva på , men PL och Anna hade ett stort samlat kapital.

1933 flyttade Anna till äldsta dottern Ruth i Rya, Hörja. De hade en stor gård och där gjorde man i ordning ett rum för henne. Barnbarnet Olle Aronsson berättar i sin bok '*Axplock ur minneskärven*' om förberedelserna inför flytten.

Anna var van vid kakelugn från Ullstorp och det hade man inte i Rya. Så det fick man införskaffa. Hon skulle äta i familjen, men frukost skulle hon göra själv. En nymodighet Anna hade med sig var radio. Sådan hade man inte i Rya. Först en (förmodligen) kristallmottagare med hörlurar, som hon sedan ersatte med en med högtalare. Förutom möblemang hade hon också med sig ett litet hönshus som de ställde på gården. Där hade hon sina egna höns.

I oktober 1937 drabbades Anna av en hjärnblödning och blev bunden till sitt rum resten av livet. Det

innebar ett extra arbete för Ruth att ta hand om sin sängliggande mor. Anna dog i juni 1939 men hann med att fira sin 75-årsdag och bjöd då in gamla vänner från Ullstorp.

Några exempel på 'Minnen' från Vecko-Posten

LVII.

Guds beskydd.

Det var under skoltiden i Stockholm. Genom kamraten J. W. Hjærtström hade verksamheten i Nyköping lyckats så, att den nybildade församlingen rätt ofta fick tillökning. Gång efter annan reste dopkandidaterna till Eskilstuna men framåt sommaren begynte våra vänner förrätta dop i Nyköpingsån. För att undgå de rasande fiendernas uppmärksamhet måste dessa dopförrättningar ske nattetid, helst efter midnatt. Och det hade hvarje gång lyckats väl.

Då ej br H—m alltid kunde resa till N—g, måste hans kamrater ibland blifva hans ställföreträdare. Denna lott blef äfven min.

Vid ett sådant tillfälle skulle äfven dop förrättas. Dopkandidaterna voro, vill jag minnas, åtta. Vi måste vänta och bida så länge som möjligt samt, för att ej väcka misstankar, två och två gå åt alla möjliga riktningar för att på omvägar nå det bestämda dopstället ett långt stycke från staden. Fienderna, som anade så, dop skulle äga rum, hade bestämt sig för att med våld förekomma det.

Men Gud ledde oss att gå en annan väg och mötas på motsatt sida än den vi brukade.

En stor skara fiender samlades midt emot. O, hvad dessa människor svuro, bannade, hotade och väsnades.

Men vi uträttade vårt värf i lugn och tackade innerligt Gud för Hans nådiga beskydd samt skildes på morgonen lyckliga och glada.

P. L. Lundberg.

KAPITEL 1 - PL OCH ANNA LUNDBERG-KORT LEVNADSBESKRIVNING

PL och Anna Lundbergs gravsten i Önnestad

P. L. Lundberg in memoriam.

Den bortgångne söndagsskolmissionär P. L. Lundberg var en sällsynt fin personlighet. Många vänner hade den mannen men få fiender. Även bland folk, som på intet sätt voro intresserade för fri andlig missionsverksamhet respekterades P. L. Lundberg som en "rätt israelit, i vilken icke var något svek".

Under hela sitt liv älskade "farbror Lundberg" barnen med en särskild kärlek. Bland barn har han vistats och till barn har han talat under hela sitt liv.

Han hade också ett sätt som tog barnen. Och när "farbror Lundberg" var med på söndagsskolfesterna hade de inte tråkigt. Därför ville gärna föreståndarna ha honom med på sina fester. I tidningen Skånska Morgonbladet förekom i samband med det 25-årsjubileum, han för snart 20 år sedan firade såsom söndagsskolmissionär, en sympatisk artikel skriven av en folkskollärare i Skånebygderna. Denna talar om de trevliga barnfesterna under Lundbergs medverkan o. omtalar vidare att den välkände doktor C. Bergman i Vinslöv och hans dotter Maria Bergman, mångårig föreståndarinna för söndagsskolan därstädes, brukade anmoda L. vid olika tillfällen besöka söndagsskolan i Vinslöv, där han på det gästfriaste omhändertogs av herrskapet Bergman.

Bland Lundbergs speciella vänner voro även greven och grevinnan R. Hamilton på Ovesholm, där stora söndagsskolfester brukade hållas under Lundbergs medverkan och i vilka greven själv deltog.

För övrigt hörde anspråkslöshet till Lundbergs utmärkande egenskaper. Inte var lönen stor han hade, och det gällde spara. Han berättade en gång för den som skriver dessa rader att han i ungdomen, då han oftast gick de långa sträckorna mellan de orter han skulle besöka, brukade ta av sig på fötterna och hänga skorna på ryggen. Det slet skorna för mycket annars. När han kom i närheten av målet, vred han ned vid sidan av vägen och klädde på sig igen.

Detta gäller förstås sommartid. På vintern var det svårt att vandra genom drivorna ibland. Ej sällan hände det att han fastnade i snön. Vintern 1888 var han utsatt för faran att gå under i kylan och snömassorna på en vandring han företog sig.

Men energien fanns där inombords. Och den religiösa värmen. En predikant för barnen var han kallad att vara. Det visste han redan, då han predikade för fåren och getterna under sin ungdoms vallpojksår.

Nu har han slutat. Frid över hans minne!

—fl.

PL fick en mycket ståtlig begravning. Begravningsakten ägde rum i Betelkapellet i Kristianstad och efteråt transporterades kista och begravningsgäster – över 200 personer - med extratåg till Önnestad där jordfästningen ägde rum